

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Nikdy to nevzdám! (Tvorivá dramatika 7. v MJ)

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Katarína Kosárová

Kontakt na autora UZ: ZŠ s MŠ s VJM v Tomášikove
Hlavná 4-5, 925 04
xkosarova@gmail.com

Názov: Nikdy to nevzdám!
(Tvorivá dramatika 7. v MJ)

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Anita Horváth

ISBN 978-80-565-0252-5

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

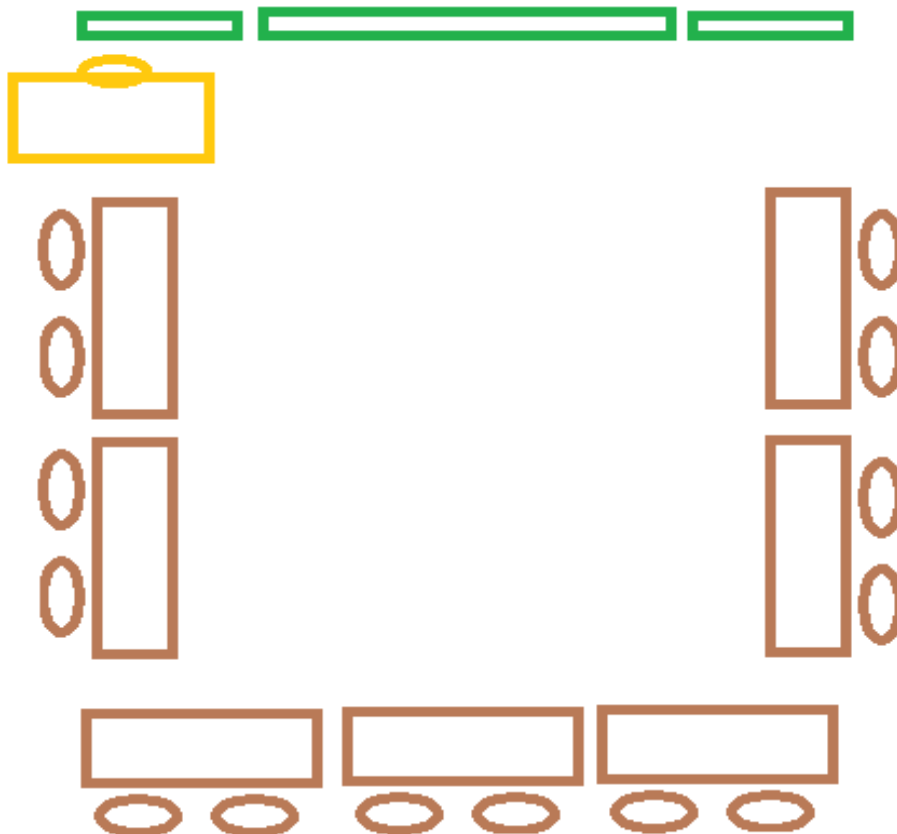
Arany János: Hídavatás	4
Príloha č. 1	10
Príloha č. 2	11
Príloha č. 3	13
Príloha č. 4	14
Príloha č. 5	19
Zdroje	20

Téma: Arany János balladái – Hídavatás

Évfolyam: 7. osztály. A tanulók az előző évfolyamban már megismerkedtek a balladák jellemzőivel és Arany János néhány alkotásával. Ezt kívánja ezt a tanóra átismételni, úgy, hogy egy újabb balladával, a Híd-avatással is megismerkednek a diákok. Az említett művet nem csak elolvassák, hanem „saját bőrükön“ is megélik azt, hiszen el kell majd játszaniuk. A tanóra foglalkozik a lelkiismeret, bűn, öngyilkosság motívumaival, emellett természetesen megjelenik az élni akarás és az örömök fogalma is.

Időbeosztás: A következő foglalkozás rendszerint két tanórán valósul meg, melyeknek nem feltétlenül kell közvetlenül egymás után következniük. Az első óra rendszerint a 6. feladattal ér véget, a második óra pedig a 7. feladattal kezdődik.

A tanterem elrendezése: A következő tanórát a hagyományos és a drámapedagógiai módszerek vegyítése jellemzi. A gyerekek padokban ülnek, de a padok nem egymás mögött, hanem „U“ alakban vannak elrendezve, úgy, hogy a diákok egymásra rálátanak. Így a középső üres térben elegendő hely marad a játékra, de a táblára is mindenki jól rálát:

1. Ráhangolódás

A tanár felír a táblára 3 fogalmat – egymástól kicsit távolabb, egyvonalban:

<i>Lelkiismeret- furdalás</i>	<i>Öngyilkosság</i>	<i>Bűn</i>
-----------------------------------	---------------------	------------

A tanulókat a tanár három részre osztja (padsorok szerint például). Minden csoport diákjai kapnak egy fogalmat a három közül, amely kapcsán elgondolkodnak, majd a füzetbe írják, ami erről eszükbe jut. Minden tanuló egyedül dolgozik, majd közösen megbeszélik az egyes asszociációkat, a tanár felírja a táblára a megoldásokat – a megfelelő kulcsszó alá rendezve.

2. A ballada jellemzői

Az első feladathoz kapcsolódik a ballada jellemzőinek ismertetése – átisméltése. A tanár megkérdezi a gyerekeket, hogy vajon melyik műfajra jellemzőek a felsorolt témák és motívumok. (Megfejtés: A balladára). Ennek kapcsán felidéznek, amit a balladáról tudni kell, átisméltnek és kiegészítik azt, amit az előző osztályban a műfajról megtanultak.

Isméltés: A korábbi ismeretekre hivatkozva megkérdezi, mely balladák ismerik Aranynek az alapiskolából, ezeket pedig sorolják be a megfelelő kulcsszó alá – az osztály közösen végzi a feladatot szóban majd írásban is.

3. Arany János: Hídvatás (megismerkedés a szöveggel, értelmezés)

A tanár felmutatja az 1. számú mellékletben ábrázolt képet. A gyerekek megpróbálják kitalálni, mi is lehet az.

Miután megbeszélték, mit is láttak a képen, a tanár elárulja, hogy a következő szöveg ehhez a híddhoz fog kapcsolódni. Kiosztja a 2. sz. mellékletet, majd hangosan felolvassa a költeményt, a gyerekek a szemükkel követik. A tanár előre utasítja a tanulókat, hogy a számukra ismeretlen szavakat húzzák alá a szövegben.

Az elhangzott ballada után nagy vonalakban értelmezik a szöveget: melyik hídról van szó, mi is történik (nagyjából), megmagyarázzák az értelmetlen szavakat. („*a kártya nem fest*“, „*quaternó*“, „*én most tanulám az elsőt*“, „*párbaj-golyó*“).

A tanár elmeséli azt a mítoszt is, miszerint egy híd akkor van igazából felavatva, ha azon egy öngyilkosság történik.

4. Szerepjáték

A tanár felszólítja a gyerekeket, hogy hagyják el helyüket, és alkossanak csoportokat – tetszés szerint - (Véleményem szerint a tizenéves tanulókra jellemző, hogy ha nem a „barátjukkal“ dolgoznak, csökken a teljesítőképességük, nem megfelelő pár esetén pedig egyáltalán nem tudnak a feladatra figyelni) összesen négyet. Minden csoport választ magának egy epizódot a balladából (az alábbi beosztás alapján), úgy, hogy csak a tanár tudja, mely tanulók mely részletet választották.

1.-5. versszak: a kártyázó fiú _____

7. versszak: Szerelmespár _____

8. v: Akinek nem fizettek adósai _____

9. v: A lottószelvény _____

10. v: A diák _____

11. v: Öregember _____

12.v: Úrinő _____

13.-14. v: A hadvezér _____

15. v: A szerelmi háromszög _____

16. v: Párbaj _____

A tanító a vonalakra feljegyzi, melyik csoport melyik részletet választotta.

A gyerekek feladata nem más, minthogy a választott jelenetet bemutassák, eljátsszák a többieknek, úgy, hogy azok kitalálják, melyik versszakokról is lehet szó. A ballada szövegét természetesen maguknál tarthatják az éppen nem szereplő diákok. Miután valaki megfejtette, melyik részlet került eljátszásra, közös diszkusszió következik: Arról beszélgetnek, hogy miként jutott el a szereplő az öngyilkosság cselekedetéhez (és a szituációba, ami miatt elkövette az öngyilkosságot), milyen más módon oldhatta meg volna helyzetét, milyen kiút létezett volna számára. A beszélgetés során a kitartásról is sok szó esik – arról, hogy mindig van kiút.

Majd következik a további három csoport, melyet szintén közös megbeszélés követ - egyenként. Hogy a hatás ne maradjon el, a tanár felolvassa a záró versszakokat (17.-20.), s ezáltal válik a történet kerekké.

Az érdekesség kedvéért megváltozik a tanterem elrendezése: két széket egymással szemben elhelyeznek, ez lesz a híd, a díszlet, amiről a szereplők leugranak.

5. A Híd-Avatás összegzése

A gyerekek visszaülnek a helyükre. Besorolják a balladát a három kulcsfogalom közül a megfelelőbe: Füzetekbe is beírják a ballada címét az öngyilkosság csoport alá:

Táblakép:

Lelkiismeret- furdalás	Öngyilkosság Arany János : Hídavatás	Bűn
---------------------------	---	-----

6. Feladatlap (szorgalmi házi feladat)

Választható feladatként a tanulók megkapják a 3. sz. mellékletet, egy feladatlapot, melyet kitöltenek. Az ellenőrzés módját a tanár választja meg.

7. Ismétlés

A gyerekek felidéznek, miről szólt a Hídavatás című ballada.

Az ismétlést a 4. sz. melléklet képei motiválják. A tanító felmutatja az egyes képeket, a diákok pedig szóban elmondják, melyik részt idézi meg számukra a kép.

8. A megmentés

A drámajátéknál kialakított csoportokat újra összeállítjuk, és a következő feladatot kapják:

Mindenki a saját jelenetében eljátszott részlettel dolgozik. A tanulók elképzelik, hogy találkoznak az éppen öngyilkosságra készülő szereplővel. A feladatuk az lesz, hogy megpróbálják őt meggyőzni, hogy a helyzete nem reménytelen, a világ rengeteg örömet

tartogat még számukra, ezért az életet válasszák a halál helyett. A feladat lefolyása szabadon választható a tanító által: A csapatok dolgozhatnak egyidejűleg, a csoporton belüli beszélgetés/érvelés formájában, de ismertethetik a tanulók megoldásait mindenki számára is, prezentáció formájában. Ilyenkor az ismertetést a többiek hozzászólása követi.

9. Saját élmény

A gyerekeknek feladatul adjuk, hogy gondolkozzanak el, számukra melyik volt a legkedvesebb élmény az életükben. Néhány percig csukott szemmel gondolkodnak, majd hozzálátnak az 5. sz. melléklet kitöltéséhez. Az ellenőrzés módját a tanár szabadon megválaszthatja.

10. Összefoglalás.

A tanulók elmondják, hogyan érezték magukat a tanórán a feladatok végzése közben. Körben ülünk a szőnyegen (vagy a székeket helyezzük körbe) és közösen beszélgetünk arról, miért nem szabad sosem feladnunk, és hogyan küzdhetünk céljaink eléréséért.

11. Kiegészítő feladat

Ha a tanító úgy látja, van még ideje a kicsengetésig, beiktathatja a következő feladatot:

A körben ülő gyerekekkel beszéljünk arról, hogy mi minden jelentheti az embernek a boldogságot, és hogy mindenki számára valami más jelenti az örömet. A tanító demonstrációként felolvassa Sebők Éva Seregélytánc című versének egy részét, amit a gyerekek folytathatnak...

Mert a boldogság mindenkinek más:

van, akinek egy lélegzet csupán,

vagy moccanás,

van, akinek egy kis mosoly

vagy egy könyv,

vagy egy csíkos labda,

piros kalapka,

vagy egy tejszagú kiskutya,

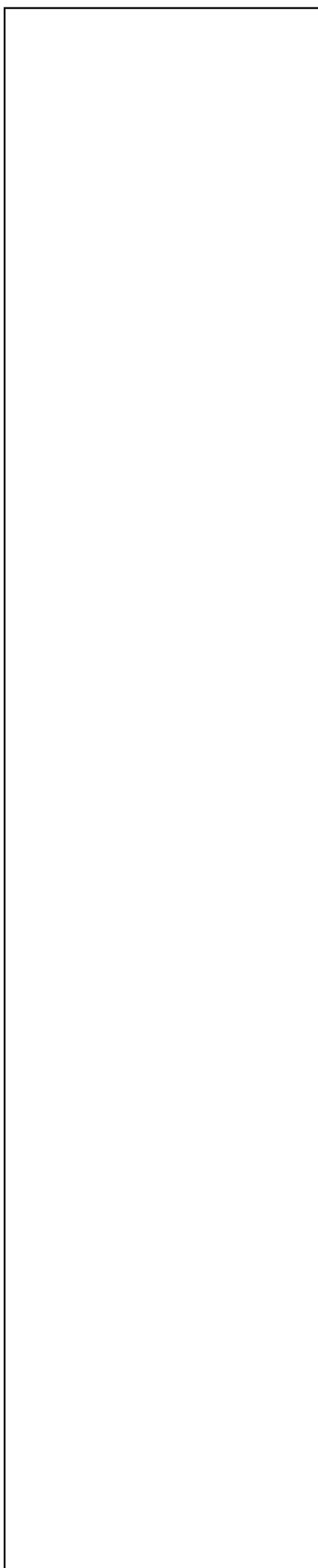
vagy röpke bánat,

vagy...

Sebők Éva SEREGÉLYTÁNC

Príloha č. 1

Arany János: Híd-Avatás

Szólt a fiú: „Kettő, vagy semmi!
És kártya perdül, kártya mén;
Bedobta... késő visszavenni:
Ez az utolsó tétemény:
„Egy fiatal élet-remény.”(1)

A kártya nem „fest”, - a fiúnak
Vérgyöngy izzad ki homlokán.
Tét elveszett!... ő vándorútnak
- Most már *remény nélkül*, magán -
Indúl a késő éjtszakán.(2)

Előtte a folyam, az *új hid*,
Még rajta zászlók lengenek:
Ma szentelé föl a komoly hit,
S vidám zenével körmenet:
Nyéré „Szűz-Szent-Margit” nevet.(3)

Halad középig, hova záros
Kapcsát ereszték mesteri;
Éjfélt is a négy parti város
Tornyában sorra elveri; -
Lenn, csillagok száz-ezeri.(4)

S amint az óra, csengve, bongva,
Ki véknyan üt, ki vastagon,
S ő néz a *visszás* csillagokba:
Kél egy-egy árnyék a habon:
Ősz, gyermek, ifju, hajadon.(5)

Elébb csak a fej nő ki állig,
S körülforog kíváncsian;
Majd az egész termet kiválik
S ujjonganak mindannyian:
„*Uj hid!* avatni mind! vigan.”(6)

„Jerünk!... ki kezdje? a galamb-pár!”
Fehérben ifju és leány
Ölelkezik s a hídon van már:
„Egymásé a halál után!”
S buknak, - mint egykor igazán.(7)

Taps várja. - „Most a millióson
Van a sor: bátran, öregem!” -
„Ha megszökött minden adósom:
Igy szökni tiszteesebb nekem!”
S elsímul a víz tükre lenn.(8)

Hivatlanul is jönnek aztán
A harmadik, a negyedik:
„Én a quaternót elszalasztám!”
„Én a becsületet, - pedig
Viseltem négy évtizedig.”(9)

S kört körre hány a barna hullám,
Amint letűnnek, itt vagy ott.
Jön egy fiú: „Én most tanulám
Az *elsőt*: pénzem elfogyott:
Nem adtak: ugrom hát nagyot!”(10)

Egy tisztos agg, fehér szakállal,
Lassan a hídra vánszorog:
„Hordozta ez, míg birta vállal,
A létet: mégis nyomorog!” -
Fogadd be, nyílt örvény-torok!(11)

Unalmas arc, félig kifestve -
Egy úri nő lomhán kikel:
„Ah, kínos élet: reggel, estve
Öltözni és vetkezni kell!”
Ezt is hullámok nyelik el.(12)

Nagy zajjal egy dúlt férfi váza
Csörtet fel és vigyorgva mond:
„*Enyém* a hadvezéri pálca,
Mely megveré Napoleont!”
A többi sugdos: „a bolond!...”(13)

Szurtos fiú ennek nyakába
Hátul röhögve ott terem
S ketten repülnek a Dunába:
„Lábszizjra várt a mesterem:
No, várjon, míg megkérlelem!”(14)

„Én dús vagyok” kiált egy másik
S élvezni többé nem tudom! -”
„Én hú valék a kézfogásig
S elvette Alfréd a hugom’!”
Eltűnnek mind, a járt uton.(15)

„Párbajban ezt én *így* fogadtam:
Menj hát elül, sötét *golyó*!’ -”
„Én a szemérmét félrehoztam,
És íme, *az* lón bosszuló:
Most vőlegényem a folyó. -”(16)

Igy, s már nem egyenkint, - seregben,
Cikázva, némán ugranak,
Mint röpke hal a tengerekben;
Vagy mint csoportos madarak
Föl-fölreppenve, szállanak.(17)

Órjás szemekben hull e zápor,
Lenn táncol órjás buborék;
Félkörben az öngyilkos tábor
Zúg fel s le, mint malomkerék;
A Duna győzi s adja még.(18)

Néz a fiú... nem látja többé,
Elméje bódult, szeme vak;
De, amint sűrűbbé, sűrűbbé
Nő a veszélyes forgatag:
Megérzi sodrát, hogy ragad.(19)

S nincs ellenállás e viharnak, -
Széttörni e varázsgyűrűt
Nincsen hatalma földi karnak. -
Mire az óra *egy*et üt:
Üres a híd, - csend mindenütt.(20)

Válaszold!

Mi a jellemző a következő műnemekre? Mi köztük a fő különbség?

Líra _____

Epika _____

Dráma _____

Szerinted miért mondhatjuk el a balladáról, hogy mindhárom műnem vonásain magán hordozza? Gondolkozz el, majd indokold válaszod!

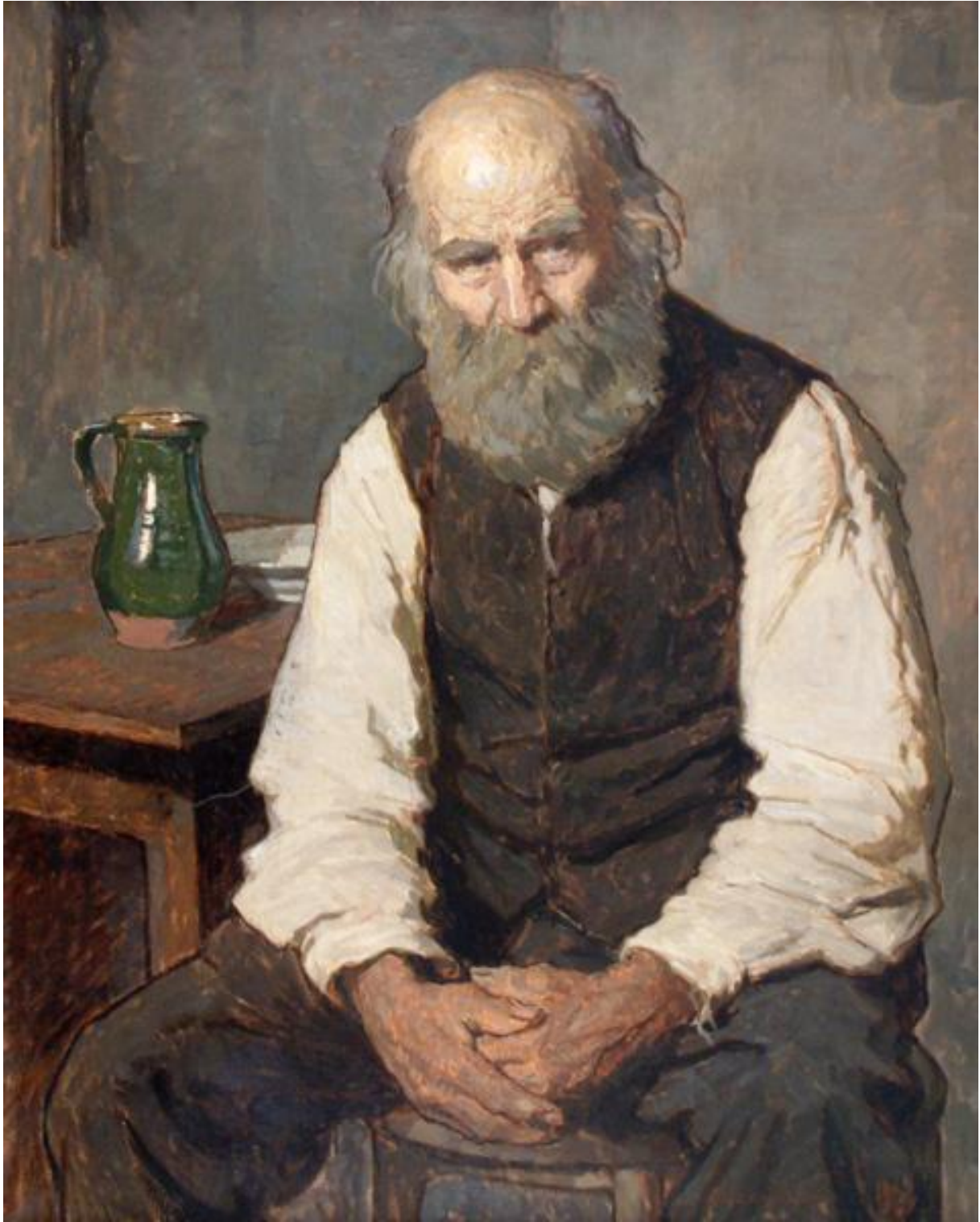
.....
.....
.....
.....

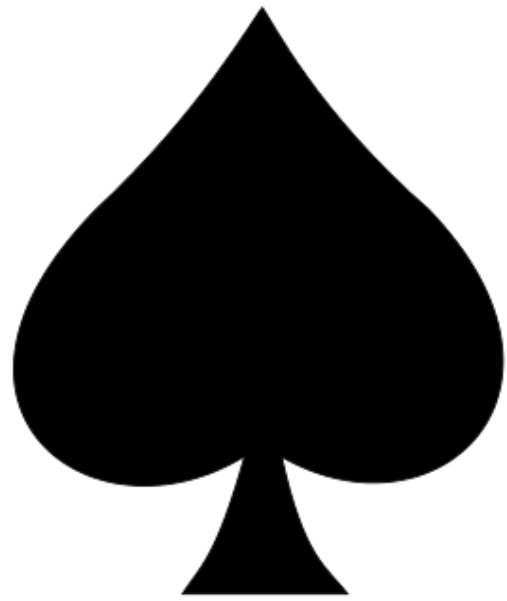
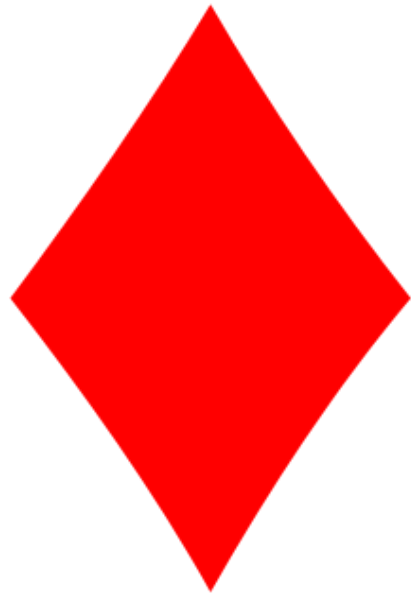
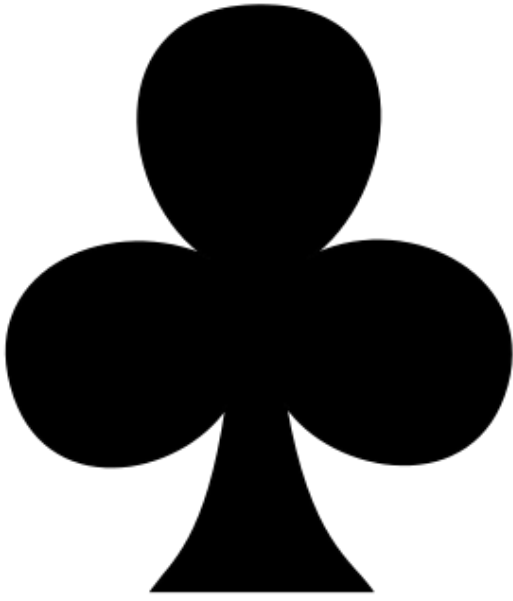
Neked hogy tetszett a mű?

.....

A legszebb élményem

A legszebb élmény számomra az volt, amikor.....

.....

.....

.....

.....

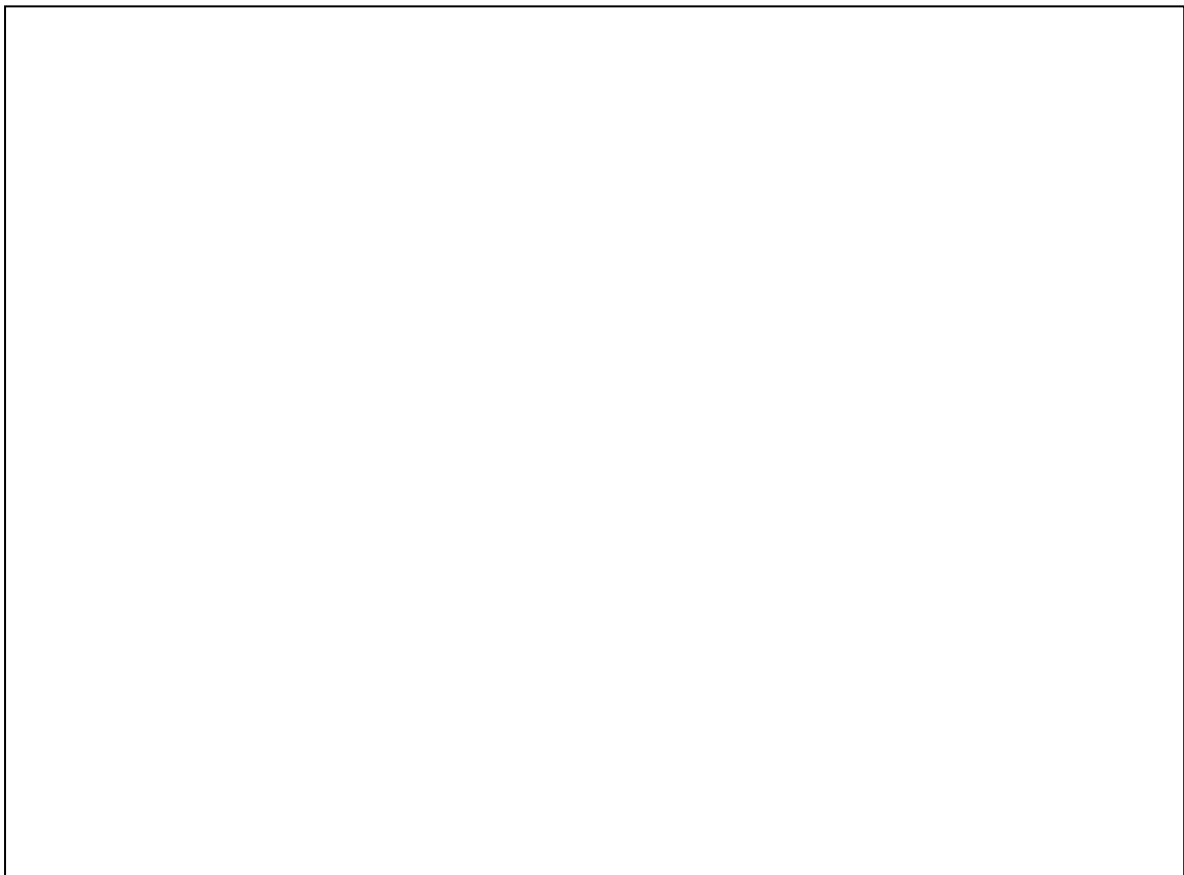
Ekkor éves voltam, azaz évvel ezelőtt történt.

Amikor ez történt, így éreztem magam:.....

.....

.....

Most pedig rajzold le azt, ami erről az élményről eszedbe jut!

Zdroje:

http://www.budapest.com/budapest_kalauz/latnivalok/hidak/margit-hid.hu.html

http://ddbt.dataglobe.eu/index.php?main_page=index&cPath=9_10_12

http://hu.wikipedia.org/wiki/Margit_h%C3%ADd#mediaviewer/F%C3%A1jl:Margit-hid-P4200589.jpg

<http://gallery.site.hu/u/anto/vegyes/eladofestmenyek/elkelt/flamenco.html>

http://kepzomuvesz.hermuz.hu/adatlap/hun_53.33.1.html

<http://kapszli.hu/product/dp-duell-csappantyus-pisztoly-45/>

<http://www.leadliaison.com/best-practices/marketing-automation-reputation-management-go-hand-in-hand/>

http://bookline.hu/product/home.action?id=2102329928&type=10&_v=Sebok_Eva_Seregelytanc_versek_